

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

NEB

NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGA

Międzynarodowa konferencja naukowa

Papież zza żelaznej kurtyny

Wpływ pontyfikatu Jana Pawła II
na państwa i Kościoły bloku sowieckiego

Kraków – Budapeszt, 9–12 października 2018

PROGRAM

Honorowy patronat

Metropolita Krakowski Arcybiskup Marek Jędraszewski

Marszałek Sejmu RP Marek Kuchciński

Przewodniczący Parlamentu Węgier László Kövér

9 października 2018

Kraków – Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Krupnicza 33, Aula Duża A

Sytuacja Kościołów chrześcijańskich w bloku sowieckim od instalacji reżimu do wyboru Jana Pawła II

10:00 Otwarcie konferencji

Prezes IPN dr Jarosław Szarek
Prezes NEB dr hab. Réka Földváyiné Kiss

10:30 Panel I (moderacja dr hab. Filip Musiał, IPN Oddział w Krakowie)

prof. Arūnas Streikus (Uniwersytet Wileński)

» *Sytuacja Kościołów chrześcijańskich w ZSRS od instalacji reżimu do wyboru Jana Pawła II*

dr Łucja Marek (IPN Oddział w Krakowie)

» *Sytuacja Kościołów chrześcijańskich w Polsce od instalacji reżimu do wyboru Jana Pawła II*

dr hab. Réka Földváyiné Kiss (NEB)

» *Sytuacja Kościołów chrześcijańskich na Węgrzech od instalacji reżimu do wyboru Jana Pawła II*

11:30 Przerwa kawowa

12:00 Panel II (moderacja dr Áron Máthé, NEB)

prof. Robert F. Goeckel (Uniwersytet Stanowy Nowego Jorku w Geneseo)

» *Sytuacja Kościołów chrześcijańskich w NRD od instalacji reżimu do wyboru Jana Pawła II*

dr Csongor Jánosi (Uniwersytet w Bukareszcie)

» *Sytuacja Kościołów chrześcijańskich w Rumunii od instalacji reżimu do wyboru Jana Pawła II*

prof. Stanislav Balík (Uniwersytet Masaryka w Brnie)

» *Sytuacja Kościołów chrześcijańskich w Czechosłowacji od instalacji reżimu do wyboru Jana Pawła II*

dr Kostadin Kostadinov (Bułgarska Akademia Nauk w Sofii)

» *Sytuacja Kościołów chrześcijańskich w Bułgarii od instalacji reżimu do wyboru Jana Pawła II*

13:20 Przerwa obiadowa

14:20 Panel III (moderacja dr Łucja Marek, IPN Oddział w Krakowie)

ks. prof. Józef Marecki (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Kolegium IPN)

» *Wpływ ZSRS na politykę wyznaniową państw bloku sowieckiego*

dr Margit Balogh (Centrum Badań Humanistycznych przy Węgierskiej Akademii Nauk w Budapeszcie)

» *Podobieństwa i różnice w polityce Kościołów w krajach bloku sowieckiego*

dr hab. András Fejérdy (Centrum Badań Humanistycznych przy Węgierskiej Akademii Nauk w Budapeszcie /
Uniwersytet Katolicki Pétera Pázmánya w Budapeszcie-Piliscsaba)

» *Polityka wschodnia Watykanu do 1978 r.*

dr Cristian Vasile (Instytut Historii im. Nicolae Iorga przy Rumuńskiej Akademii Nauk w Bukareszcie)

» *Polityka Watykanu wobec Kościoła greckokatolickiego w bloku sowieckim do 1978 r.*

Uroczysta kolacja

10 października 2018

Kraków – Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Krupnicza 33, Aula Duża A

Reakcje na wybór i wpływ pontyfikatu Jana Pawła II na sytuację Kościoła w krajach bloku sowieckiego

10:00 Panel I (moderacja dr Attila Viktor Soós, NEB)

dr Aleksiej Wasiliew (Instytut Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie / Narodowy Uniwersytet Badawczy „Wyższa Szkoła Ekonomii” w Moskwie)

» *Reakcje na wybór i wpływ pontyfikatu Jana Pawła II na sytuację Kościoła w ZSRS*

dr hab. Adam Dziurok (IPN Oddział w Katowicach / Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

» *Reakcje na wybór Jana Pawła II w Polsce*

dr hab. Konrad Białecki (IPN Oddział w Poznaniu / Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)

» *Wpływ pontyfikatu Jana Pawła II na sytuację Kościoła w Polsce*

dr Bernadett Wirthné Diera (Urząd NEB)

» *Reakcje na wybór i wpływ pontyfikatu Jana Pawła II na sytuację Kościoła na Węgrzech*

11:20 Przerwa kawowa

11:50 Panel II (moderacja dr Cecylia Kuta, IPN Oddział w Krakowie)

prof. Bernd Schaefer (Uniwersytet Jerzego Waszyngtona w Waszyngtonie)

» *Reakcje na wybór i wpływ pontyfikatu Jana Pawła II na sytuację Kościoła w NRD*

prof. Ioan-Marius Bucur (Uniwersytet Babes Bolyai w Kluż-Napoka)

» *Reakcje na wybór i wpływ pontyfikatu Jana Pawła II na sytuację Kościoła w Rumunii*

dr hab. Peter Borza (Uniwersytet Pavla Jozefa Šafárika w Koszycach)

» *Reakcje na wybór i wpływ pontyfikatu Jana Pawła II na sytuację Kościoła w Czechosłowacji*

dr hab. Momchil Metodiev („Christianity and Culture”)

» *Reakcje na wybór i wpływ pontyfikatu Jana Pawła II na sytuację Kościoła w Bułgarii*

13:10 Przerwa obiadowa

14:10 Panel III (moderacja dr Joanna Lubecka, IPN Oddział w Krakowie)

dr hab. Csaba Szabó (Węgierskie Archiwum Narodowe)

» *Echa na świecie w związku z wyborem Jana Pawła II*

dr Andrzej Grajewski („Gość Niedzielny”)

» *Między polityką a misją na Wschodzie. Pontyfikat Jana Pawła II wobec komunizmu w Europie Wschodniej w latach 1978-1989*

ks. prof. Jan Mikrut (Papieski Uniwersytet Gregoriański w Rzymie)

» *Wpływ doświadczeń komunizmu na politykę Jana Pawła II wobec krajów bloku sowieckiego*

prof. Jan Żaryn (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

» *Jan Paweł II – znaczenie pontyfikatu dla Polski i świata*

11 października 2018 r.
przejazd Kraków – Budapeszt

O pontyfikacie Jana Pawła II i jego znaczeniu problemowo

9:00 Otwarcie konferencji:

Wicepremier dr Zsolt Semjén
Prezes IPN dr Jarosław Szarek
Prezes NEB dr hab. Réka Földváryné Kiss

9:30 Panel I (moderacja dr hab. Réka Földváryné Kiss, NEB)

dr András Veres (biskup diecezji Győr, przewodniczący Konferencji Episkopatu Węgier)
» *Kościół pod przewodnictwem papieża Jana Pawła II*

ks. dr Tamás Tóth (Konferencja Episkopatu Węgier)
» *Kościół katolicki na Węgrzech w latach 1945–1989*

dr Attila Viktor Soós (NEB)
» *Reakcje węgierskiej partii komunistycznej na wybór Jana Pawła II*

10:30 Przerwa kawowa

11:00 Panel II (moderacja dr hab. Csaba Szabó, Węgierskie Archiwum Narodowe)

ks. dr Andrzej Dobrzyński (Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie)
» *Sobór Watykański II – klucz do zrozumienia relacji Jana Pawła II z krajami komunistycznymi*

prof. Igor Hałagida (Uniwersytet Gdański / IPN Oddział w Gdańsku)
» *Stosunek Jana Pawła II do Kościołów wschodnich*

ks. prof. Henryk Skorowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)
» *Wolność i prawa człowieka w nauczaniu Jana Pawła II*

ks. prof. Andrzej Zwoliński (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie)
» *Filozofia polityki i ekonomia – encykliki społeczne Jana Pawła II jako zaprzeczenie socjalizmu*

12:20 Przerwa obiadowa

13:30 Panel III (moderacja dr Michał Wenklar, IPN Oddział w Krakowie)

dr Łukasz Kamiński (Uniwersytet Wrocławski)
» *Jan Paweł II wobec Solidarności*

dr Władysław Bułhak (IPN)
» *Współpraca służb wywiadowczych krajów bloku sowieckiego przeciwko Kościołowi katolickiemu w okresie pontyfikatu Jana Pawła II*

prok. Michał Skwara (IPN Oddział w Katowicach)
» *„Ślad bułgarski” i służby specjalne państw komunistycznych a zamach na Jana Pawła II*

dr hab. Paweł Skibiński (Uniwersytet Warszawski / Centrum Myśli Jana Pawła II)
» *Jan Paweł II a upadek muru berlińskiego i rozpad Związku Sowieckiego*